

Lärande
Hästhagen - Uddaredsenheten

Datum
2008-05-15
2008-11-19 reviderad
2009-04-17 reviderad

Likabehandlingsplan

Handlingsplan för att motverka
alla former av diskriminering, trakasserier och
andra former av kränkande behandling

Hästhagen - Uddaredsenheten

Blåsippans förskola
Hästhagens förskola
Smörblommans förskola
Vitsippans förskola

Datum
2008-11-06

Innehåll	Sidan
Inledning	3
Definitioner	3
Övergripande mål	4
Viktigt för alla på förskolan att känna till	4
Rättigheter och skyldigheter	4
Förebyggande arbete	5
Identifierande arbete/ Att upptäcka olika former av kränkande behandling	7
Utredning/Åtgärder	7
Uppföljning och utvärdering	10
Utvärdering och revidering av likabehandlingsplan	10
Årlig plan	11
Kvalitetssäkring	11
Kompetensutveckling	11
Rättigheter och skyldigheter i samhället	11

Bilagor

1. Mallar för dokumentation

Datum
2008-11-06

Inledning

Likabehandlingsplanens syfte är att främja likabehandling, alla människors lika rättigheter oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionshinder. Planen ska förebygga samt motverka diskriminering, trakasserier och annan kränkande behandling.

Vi tar avstånd från alla former av kränkande behandling.
All personal på förskolan har ett gemensamt ansvar i detta arbete.

Varje upplevelse av kränkande behandling ska resultera i en reaktion från de vuxna i förskolan.

En viktig utgångspunkt är den enskilda individens upplevelse. Den som uppger att han eller hon har blivit kränkt måste alltid tas på allvar.

Vår likabehandlingsplan ska vara ett levande dokument genom att vara åtgärdsinriktad och ständigt aktuell.

Definitioner

Diskriminering är ett övergripande begrepp för negativ särbehandling av individer utifrån olika grunder. De sju diskrimineringsgrunderna:

- Kön
- Könsoverskridande identitet eller uttryck.
- Etnicitet
- Religion
- Sexuell läggning
- Funktionshinder
- Ålder

Trakasserier är ett uppträdande som kränker en individs värdighet och som har samband med någon av de fem diskrimineringsgrunderna.

Trakasserier som upprepas är mobbning.

Kränkande behandling är ett samlingsnamn för olika former av kränkningar så som att kränka principen om allas lika värde. Annan kränkande behandling är ett uppträdande, som utan att vara trakasserier kränker ett barns eller ett barns värdighet. Kränkningen kan ges av en eller flera och gäller både barn och vuxna. Kränkningar är ett uttryck för makt och förtryck.

Datum
2008-11-06

Kränkningar kan vara:

- fysiska, t.ex. slag eller knuffar
- verbala, t.ex. ord som "dumma dig", "du är ful" eller "du har fula kläder".
- psykosociala, t.ex. utfrysning eller ryktesspridning
- text - eller bildburna, t.ex. klotter, sms, mns eller brev

Övergripande mål

På vår förskola ska alla känna sig välkomna. Ingen ska känna olust eller rädsla för att gå till förskolan.

Barn och vuxna ska känna sig trygga, respekterade och få uppleva gemenskap och arbetsglädje.

Diskriminering, trakasserier eller annan kränkande behandling får inte förekomma på vår förskola.

Viktigt för alla på förskolan att känna till

- Det är olagligt att kränka någon.
- Den som känner sig utsatt på något sätt ska omedelbart berätta detta för en vuxen.
- Man ska berätta för en vuxen om man ser eller hör något som man uppfattar som kränkningar.
- Alla tendenser till kränkningar åtgärdas omedelbart av den vuxne som ser eller hör detta.
- Det finns en trygghetsgrupp bestående av pedagoger samt rektor. Dit kan man vända sig och få hjälp om man blivit kränkt eller misstänker att någon blivit kränkt.
- Vi tar alla barn på allvar.

Ovanstående gäller även de vuxna på förskolan.

Rättigheter och skyldigheter

Varje barn har rätt att:

- känna sig trygg både i och utanför förskolan.
- bli respekterad av andra barn och vuxna.
- få vara med i gemenskapen.
- få hjälp med att reda ut konflikter.

Varje barn är skyldigt att:

- verka för god kamratskap där alla får vara med.
- alltid ta kontakt med någon vuxen när man upplever att en kamrat far illa.

Datum
2008-11-06

Varje vårdnadshavare har rätt att:

- få information inom 24 timmar, om det egna barnet blivit utsatt eller utsatt andra barn för kränkningar.
- känna till olika alternativ att kunna lämna förskolan.

Varje vårdnadshavare är skyldig att:

- ge sitt barn grundläggande värderingar kring människors lika värde.
- alltid kontakta förskolan när kännedom om kränkning uppstår.

Varje vuxen är skyldig att:

- sätta gränser och ingripa vid olika typer av kränkningar.
- göra en bedömning och vidta nödvändiga åtgärder.
- i vissa fall kontakta sociala myndigheter.

Förebyggande arbete

Vi prioriterar det förebyggande arbetet. Ett bra arbetsklimat utgör grunden för allas trygghet, trivsel och utveckling.

Det förebyggande arbetet genomförs i huvudsak inom arbetslagets ram.

Aktivitet	Så här gör vi	Ansvar
Likabehandlingsplan	Planen utvärderas i maj varje år och revideras vid behov på läsårets första arbetsplatsträff. På läsårets första föräldramöte får föräldrarna information om likabehandlingsplanen. Varje hem erbjuds ett exemplar. Uppföljning av arbetet enligt handlingsplanen sker på minst en arbetsplatsträff per läsår.	Rektor
Trivselregler	På förskolan finns trivselregler. Genomgång och utvärdering av trivselreglerna sker i början av varje läsår. Trivselreglerna anslås i avdelningarnas entréer.	Pedagogerna
Vuxennärvaro där barnen vistas.	Att iaktta: <ul style="list-style-type: none"> – Kommer alla barn till tals? – Har alla barn någon att leka med? – Vad händer i den fria leken? – Den vuxne styr medvetet gruppkonstellationer vid organiserade lekar och rutiner. 	Pedagogerna

Datum
2008-11-06

Arbete med attityder och värderingar.	<p>Vi synliggör och samtalar kring aktuella upplevelser och problem.</p> <p>Vi lyfter fram barnens tankar och handleder dem fram till bra lösningar vid konfliktsituationer.</p> <p>Vi arbetar med:</p> <ul style="list-style-type: none"> - EQ - övningar; till exempel hjälper vi barnen att sätta ord på sina känslor. - Samtal i små och stora grupper - Gruppstärkande aktiviteter och lekar 	Pedagogerna
Gemensamt förhållningssätt	<p>Personalen måste hjälpa barnen att lösa konflikter direkt. Små barn lever här och nu. Personalen måste stärka alla barns självförtroende så att barnen vågar vara sig själva - unika.</p> <p>Vi markerar alltid nedsättande kommentarer och ett felaktigt uppträdande.</p> <p>Personalen skall ge akt på sitt eget kroppsspråk och tilltal till barn och vuxna.</p> <p>Personalen skall vara lyhörd och observant på barnens tilltal, ordval och blickar gentemot andra barn såväl som mot vuxna.</p>	All personal på förskolan
Inbjudningskort	Barnen får inte dela ut inbjudningskort till fester om inte alla barn i gruppen är bjudna.	Pedagogerna
Arbetsenhetsråd	Vi har AE-råd minst två gånger per läsår. AE-råden är vårdnadshavarnas forum där de kan påverka och vara delaktiga i det dagliga arbetet i verksamheten.	Ansvarig pedagog
Enhetsråd	Enhetsrådet träffas minst fyra gånger per läsår. Detta är vårdnadshavarnas forum där de har möjlighet att påverka det övergripande arbetet på enheten.	Rektor
Föräldramöten	Vi har föräldramöten minst en gång per termin. På höstterminens första föräldramöte tas likabehandlingsplanen upp.	Pedagogerna, rektor
Öppet forum	Vårdnadshavare bjuds in en gång per läsår för att diskutera förskolans verksamhet utifrån givna frågeställningar.	Rektor
Utvecklingssamtal	På förskolan genomförs utvecklingssamtal med alla barn och vårdnadshavare minst en gång per läsår. En individuell utvecklingsplan upprättas.	Ansvarig pedagog
Arbetslagsmöten	På arbetslagsmötena pratar vi kontinuerligt om våra barn och relationerna mellan dem.	Pedagogerna

Datum
2008-11-06

Identifierande arbete/ Att upptäcka olika former av kränkande behandling

Aktivitet	Ansvarig
Personalen skall vara lyhörd och observant på barnens tilltal, ordval och blickar gentemot andra barn såväl som vuxna.	All personal på förskolan
Pedagogerna lyssnar på barnens "skvaller" och gör en bedömning om det ligger något bakom.	Pedagogerna
Utvecklingssamtal	Ansvarig pedagog
Samtal om barnen på arbetslagsmöten.	Pedagogerna
Information från vårdnadshavare.	
Information inom elevhälsoteamet	Rektor
Föräldra- och barnenkät En gång/läsår	Centralt ansvar (SCB)

Utredning/Åtgärder

Alla samtal och överenskommelser dokumenteras.
Våra dokumentationsmallar används. (se bilagor).

När ett barn blir kränkt

Aktivitet	Ansvarig
Samtal med det barn som utsatts för kränkande behandling och med övriga inblandade utifrån givna frågeställningar. Vad har hänt? Var hände det? När hände det? Hur gick det till? Vilka var inblandade?	Ansvarig pedagog
Berörda parter kommer överens om framtida förhållningssätt till varandra.	
Föräldrar till inblandade barn informeras om möjligt samma dag, men senast inom 24 timmar.	
Arbetslaget och annan personal som behöver information informeras.	

Om kränkningarna fortsätter

Aktivitet	Ansvarig
Föräldrarna informeras.	Ansvarig pedagog
Samtal förs med berörda parter, barn och föräldrar.	
Åtgärdsplan upprättas.	
Uppföljning sker inom två veckor.	

Datum
2008-11-06

Om kränkningarna trots ovanstående åtgärder fortsätter

Beroende på händelsens art görs anmälan till social myndighet.	Rektor ansvarar
--	-----------------

När ett barn uppmärksammar en kränkning eller när ett barn upplever sig ha blivit kränkt

Barnen tar kontakt med en pedagog.
Efter detta vidtar samma utredningsprocedur som ovan beskrivits.

När en vårdnadshavare uppmärksammar en kränkande behandling

Vårdnadshavaren kontaktar barnets pedagog, rektor eller någon annan vuxen på förskolan. Efter detta vidtar samma utredningsprocedur som ovan beskrivits.

Datum
2008-11-06

När en vuxen kränker ett barn

Rektorn kontaktas av den som uppmärksammat kränkningen eller av det barn som upplever sig ha blivit kränkt.
Rektor utreder via samtal med berörda parter. Överenskommelse om framtida förhållningssätt mellan inblandade parter.
Rektor kontaktar vårdnadshavarna.
Rektor beslutar om åtgärder.
Uppföljning sker inom två veckor.
Om kränkningarna inte upphört tar rektor kontakt med sektorschef.

När ett barn kränker en vuxen

Den kränkta vuxna/vuxne ger sin version av händelsen till rektor.
Barnet som kränkt ger sin version av vad som hänt till rektor.
Barnets föräldrar informeras om vad som hänt av rektor.
Berörda parter kommer i ett möte överens om framtida förhållningssätt till varandra. Rektor leder mötet.
Uppföljning sker inom två veckor.

Om kränkningarna fortsätter

Aktivitet	Ansvarig
Föräldrarna informeras.	Rektor
Föräldrar och inblandade parter kallas till ett möte.	
Åtgärdsplan upprättas.	
Uppföljning sker inom två veckor.	

Datum
2008-11-06

När en vuxen kränker en vuxen

Rektor kontaktas av den/de som uppmärksammat kränkningen eller av den som upplever sig kränkt.
Rektor utreder via samtal med berörda parter.
Rektor beslutar om åtgärder och kontaktar vid behov sektorschef.
Om någon vuxen upplever sig ha blivit kränkt av rektorn kontaktas sektorschefen som utreder händelsen.
Uppföljning sker inom två veckor.

Uppföljning och utvärdering

Trygghetsgruppen gör kontinuerligt en uppföljning av Likabehandlingsplanen samtidigt görs en utvärdering av viktiga åtgärder för att motverka kränkningar. Uppföljning och utvärdering sker på Trygghetsgruppens möten varannan vecka.

Frågor som vi måste ställa oss är:

- Vad kan vi lära av det som hänt?
- Vilka faktorer på organisations-, grupp, och individnivå påverkar uppkomsten av kränkningar?
- Varför blev det som det blev?
- Ska pågående insatser fortsätta?
- Ska insatserna kompletteras eller förändras?
- Vem gör vad och när?

Utvärdering och revidering av likabehandlingsplanen

Se under rubriken "Förebyggande åtgärder".

Kvalitetssäkring

Trygghetsgruppen gör en utvärdering vid läsårets slut om hur arbetet mot kränkande behandling fungerat.

I enhetens kvalitetsredovisning beskrivs hur arbetet mot kränkningar bedrivits och vilka slutsatser som dragits under läsåret. Detta ligger till grund för revidering av arbetet mot diskriminering, trakasserier och andra former av kränkande behandling.

Likabehandlingsplanen ingår också i förskolans årliga kvalitetsredovisning som rektor ansvarar för.

Datum
2008-11-06

Årlig plan 2009

Bemötande och respekt

I början på läsåret 2008-2009 gjorde vi en skattning i arbetslagen hur vårt bemötande av varandra var. Vi använde oss av materialet ECERS. Utifrån resultatet skrev arbetslagen en verksamhetsplan för läsåret. Under våren 2009 kommer vi att göra ny skattning i arbetslagen och genomföra enkät med barn och föräldrar.

En av vårens studiedagar används som kompetensutveckling kring arbetslag och förhållningssätt.

Genus

Under våren 2009 kommer vi att använda tid på APT och utvalda arbetslagsmöten för att skapa en större förståelse och kunskap i personalgruppen. Vi kommer att läsa texter, se filmer och arbeta med övningar. Hösten 2009 kommer vi att arbeta vidare i personalgruppen och starta upp ett aktivt arbete med barn och elever.

Kompetensutveckling

Kompetensutveckling av personalen sker kontinuerligt på studiedagar och vid andra tillfällen i form av föreläsningar, litteraturstudier och lärande samtal i arbetslagen och på arbetsplatsträffar.

Likabehandlingsplanen tas upp på arbetsplatsträff en gång/läsår.

Trygghetsgruppen ges särskild kompetensutveckling utifrån gruppens behov.

Rättigheter och skyldigheter i samhället

Barnens och de vuxnas rättigheter och skyldigheter i förskolan bygger på:

- FN:s konvention om barnens rättigheter
- Skollagen (SFS 1985:1100) 1 kap 2§, 4 kap 2§
- Arbetsmiljölagen och Arbetsmiljöförordningen som syftar till att förebygga ohälsa och olycksfall i arbetet samt att i övrigt uppnå en god arbetsmiljö
- Socialtjänstlagen (14 kap 1§) angående anmälningsskyldighet
- Brottsbalken

Strafflagarna i brottsbalken gäller även förskolan. Det finns dock ingen laglig skyldighet att göra en polisanmälan. En polisanmälan ersätter inte anmälningsskyldigheten enligt socialtjänstlagen. I Brottsbalken finns inte mobbing eller kränkande behandling som särskilt begrepp eller som brottsrubricering, men mobbing och även andra kränkningar utgör inte sällan även brott enligt Brottsbalken, till exempel misshandel, olaga hot, olaga tvång, ofredande, trakasserier, förtal/förolämpning, sexuellt ofredande eller hets mot folkgrupp.

Datum

2008-11-06

Lag (2006:67) om förbud mot diskriminering och annan kränkande
behandling av barn och barn i förskolan m.m.